

Any IX

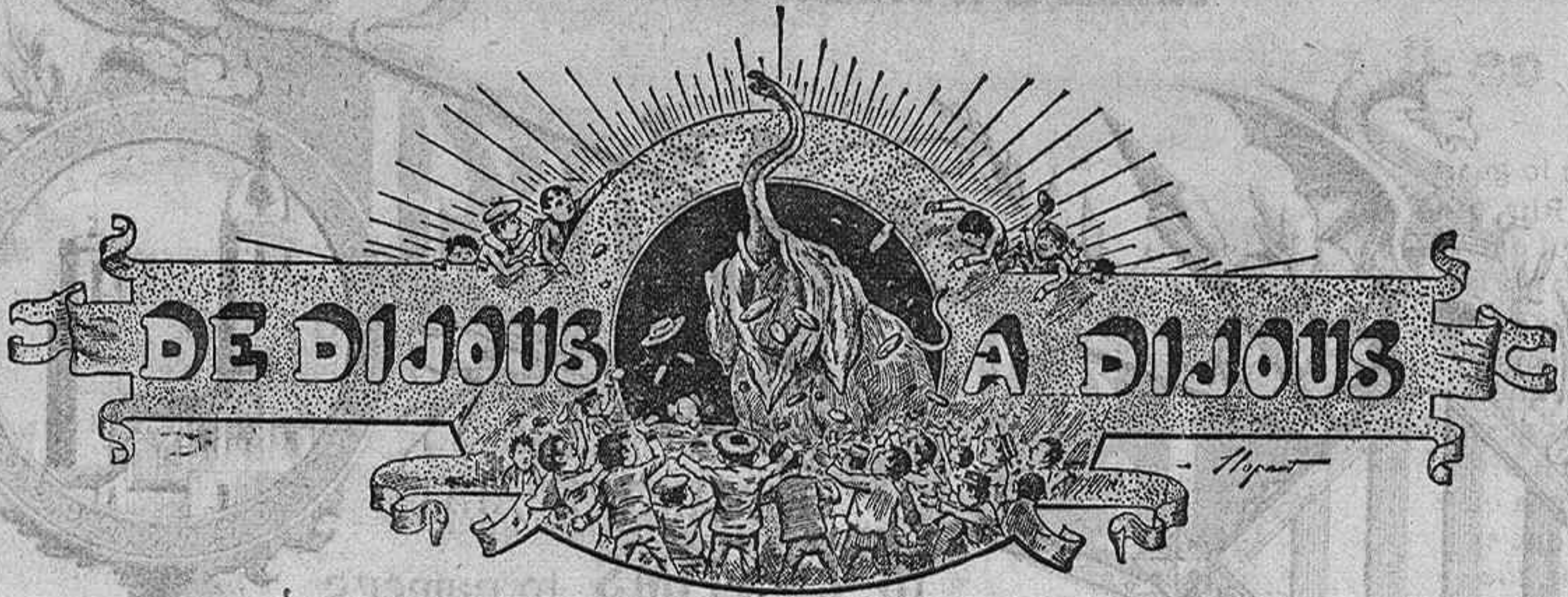
Barcelona 12 de Novembre de 1896

Núm. 428

Va pe 'l mon acasarada
en busca de proporció,
aquesta noya agraciada...
Ab aixó... si á algú li agrada
ella, ¡no dirá que no!

(Un naufragi dins del port)

TAL com sona: un naufragi, no fora del port, dintre; sembla un absurdo, pero no ho es. No li faltava res mes á la desgraciada Junta d' obras del port de Barcelona, pera acabar d' anarsen á pique, que la catástrofe marítima ocorreguda divendres passat á la corbeta italiana *Stefano*, á las barbas de la Comandancia de Marina, anantse 'n á lo rs, després d' haver demanat auxili inútilment.

En plé día, á las primeras horas de la tarde, refugiarse una embarcació major en un port que costa un ull de la cara pera que resulti un port d' abrich y de verdadera importancia, digne de la capital que l' ha pagat trenta vegadas; desapareix dit barco, com per art d' encantament ó per obra de màgia teatral, dintre d' un port segur, com pretén que sigui la Junta d' obras, no pot passar enloch mes que aquí ahont tot passa, tot se comporta, tot se deixa fer á gust, no del consumidor, no del pagano, sino de l' Administració, representada en tal ó qual ram de la mateixa per lo caciquisme oficial que impera, com á tot arreu, en lo sí de la Junta de referencia capassa de tenir, com té, VUYT MILIONS DE PESSETAS improductius, sense deixar d' anar cobrant lo vergonyós impost que converteix al port de Barcelona en lo port mes car y mes dolent d' Europa.

L' espectacle tristíssim que presenciá divendres la primera ciutat mercantil y marítima d' Espanya, dona perfecta idea de la *seguritat* d' aquet port *de nom* y de la mansuetut dels que pagan y callan, y dels que cridan, pró pagan. Enloch, fora d' aquet país, se conformaria 'l comerç á continuar pagant desde l' any 1869, un impost voluntari sí, pero voluntari fins á sumar la cantitat suficient ó necessaria per tenir port, no *de nom*, sino de *fet*. Y ab lo que s'ha gastat inútilment ¿no's podria haver construït uns molls ab b'ochs de plata *de ley*, y uns espigóns de marbre? Y ab lo que sobra y res redevia, ¿no n' hi hauria prou y massa pera construir tres ports com lo d' ara?

Encare no es aixó lo pitjor, tornant al fet que motiva aquesta crónica. Si al menos, en cassos com lo del divendres últim, disposéssim en nostre port d' elements indispensables de salvament, no 'ns ne donariam tanta vergonya de no tenir port. Donchs, ni aixó; no tenim casa, ni mobles; qu' es 'l colmo del abandono, lo *non plus ultra* de la fatalitat que persegueix á la Junta d' obras, de la qual vindrá temps que dirém *de trista memoria*.

Perque, no 's pot negar: la disolució de la tal Junta s' imposa; la catástrofe ocorreguda al pobre *Stefano* ho exigeix imperiosament. Es que no té rahó d' esser la Corporació aquella, aquí ahont tenim una Cámara de Comers, qu' es l' única entitat indicada que, per dret y obligació, tindria que ser la Administradora del port, desde l' moment qu' ella es la representant genuina del Comers, de la Industria y de la Navegació de Barcelona.

Además, si 's té en compte lo que 's desprén de las rasonadas instancias qu' hem llegit repetidas vegadas en lo Butlletí, orga oficial de dita Cámara; ó siga la rebaixa y fins la supressió del impost de carga y descarga destinat á las obras, que may s' acaban, d' aquet port-camama, es lógich, y mes que lógich naturalíssim, que en bè del tráfeh marítim y pe 'l bon nom de la segona capital d' Espanya se talli la *coleta* la Junta d' obras del port, y entregui 'ls trastos de matar á la Cámara, que per poch bé que ho fassi, ho farà cent vegadas millor y mes barato, que es lo que 's tracta de demostrar.

No succehint aixís, si fins ara las embarcacions han sigut refractarias á fondejar en nostre port per lo caríssim que resulta, d' avuy endevant, per lo perillós y escandalós, encare 'n vindrán menos, y acabarem per no véurehi altrás naus que las *golondrinas*.

PEPET DEL CARRIL.

A ca 'l metje

—DEU lo quart, senyó Pepet.
 —Ola, Rita, ¿com estás?
 —Cregui que anant á aquet pás no sé pas si farém net.
 —¿Ja has fet lo que 't vareig di?...
 Veyám la recepta, vina,
 qu' ab aques'a medicina
 t' hi has de coneixe joy que sí?
 —¿Qué li dirè jo? una mica,
 me sembla que sí senyor,
 pero 'l que es aquet dolor
 tan agut, me mortifica.
 —¿Veyám, vina, seu aquí
 y descordat la cotilla.
 T' haig d' especcioná bé, filla...
 no 't vull pas deixá mori.
 —Quasi m' en dono vergonya
 ab tot y vosté se 'l metje:
 ¿que potsé creu qu' es del fetje? ..
 No 'm pinti pas la cigonya;
 ja ho pot dí sense amohino
 l' enfermetat que pateixo;
 ¿si ho sabia 'l que sufreixol...
 N' hi ha per fé un desatino.
 —¿Veyám, respira ben fort,
 fes un suspir un poch viu?
 —¡.....!
 —¿Ola...? ja hi trobat lo niu,
 tot lo teu mal es... amor.
 Vesteixte y no tingas pó,
 no hi ha pas que receptarte;
 l' únich remey, es casarte...
 y com mes prompte, millò.

NOY DE LA PEGA.

MENUDENCIAS

La senyora:—Té, un carmel-lo...
 La mamá:—Tú, nen, ¿qué 's diu?
 Lo nen:—¿No mes un me 'n dona?
 Lo papá:—¿Quin nen mes viu!

Si 't convidan á dinar,
 lo primer que tot, procura
 sapigué qui ha de pagar.

—Vol fe 'l favor, senyor Tóful
 de llegirme aquet paper?
 puig la lletra es tan dolenta
 que ab franquesa; no l' entench.
 —A veure jo, si ho llegeixo...
 Prou; desseguida 's llegeix...
 Una lletra aixís... tan clara,
 qualsevol burro l' entén.

Van robarli lo *chaqué*
 que li venia pintat
 al geperut d' en Bernat;
 y ab molta sombra digué:
 —Deu permeti que molt gosi,
 'l que la tal prenda m' hagi
 robat: ¡Y que bé li vagi...
 com á n' á mí, quan se 'l posi.

DOLORS MONT.

CAPRITXOS

TO THOM diu que m' aborreixes,
 tú encare dius que m' estimas,
 sempre vas ab un altre home...
 ¿vo's dir que no dius mentida?

Quan ab deliri foll, jo t' estimava
 allavors de tot cor tú m' aborrías...
 ¿qué hi farém, si avuy per dissort téva
 l' oració s' ha fet, nena, per passiva?

JOSEPH PUJADAS TRUCH.

Epigrama

Cassat al vol en lo Liceo la tempo-
 rada passada.

—¿Qué sab quina fan, vos é?
 —Cantarán *Manon Lescaut*. (1)
 —Mil gracias.

—No hi ha de qué;
 Qu' ho passin bé.

—Estiga bó.

(Es un jove molt incaut).
 —Prou que's veu qu'es poch instruit;
 tan clá que está escrit *Lescaut* (2)
 y tan malament qu' ho ha dit.

PEPITO LLAUNÉ.

¡SI, SENYORS!

VOSTÉS, senyors, tal vegada
 á mí no 'm coneixerán;
 jo soch un jove molt curro,
 tinch cumplerts vintidos anys
 y ja 'n fa quatre, que cada
 setmana 'm faig afeytar.
 Tinch afició á la poesia,
 puig LA TOMASA ja sab
 que sovint li envio versos
 que may me vol publicar.
 Vesteixo ab molta elegancia,
 casi sempre vaig mudat,
 no 'm faltan may quatre *pelas*
 y fumo puros de ral.
 Vaig al café cada día,
 á las festas, vaig al ball,
 y si bé rebo mil xascos
 'm faig un tip... d' escoltar.
 En fé 'l so'o y la manilla
 soch una especialitat,
 al dómimo soch un sabi
 y un cap de brot al billar.
 Sens presumir, ni fer goma,
 soch lo terror dels casats,
 y las noyas del meu poble...
 ¡Totas m' han carbassejat!

F. CARRERAS P.

(1) *Lesco*. (Nota pe 'ls que no sá-
 pigan francés).

(2) *Lescaut*. (Nota pe 'ls que 'n sá-
 pigan).

Lo taruguista

(De una revista inédita)

Jo senyors, soch un *mossega*,
 (deixant la modestia apart)
 capás de afaná 'l rellotje
 que hi ha á casa la Ciutat.
 Desde 'l Moll al Tibidabo;
 de la Sagrera á Hostafranchs,
 no hi ha casa que no guardi
 de mí, recorts molt poch grats.
 Ja ab perdigóns; ja ab papers;
 imitant bitllets de banch;
 ja ab alhajas de... llautó;
 ja tot sol ò be ab companys,
 hi clavet cada *tarugo*...
 ¡que ni 'ls yankees ne fan tants!
 Los diaris... ¡que m' en deuen
 de favors! no mes parlant
 dels meus *timos y tarugos*...
 ¡que n' han guanyat de mils rals!
 A mí, tothom me coneix.
 Preguntin per mí als jutjats;
 als cafés cantants; als *guras*
 y als *trinxerayres*; y quan
 no 'ls hi donguin bons informes
 de qui soch, ho dich formal.
 ¡que m' afanin la vergonya!...
 cosa que no hi tingut may.

Ara, preparo un negoci
 y si surt bé lo meu plan,
 veurán demá com la prempsa
 ab tots los pels y senyals,
 relata la meva *hassanya*
 y dirá barbaritats
 de la *llesta policia*
 que may me pot agafar.

¡Ximplets! Ves si m' agafessin
 (que no crech que ho logrin pas)
 ¿qui 'ls donaria materia
 per' la *crónica local*?

Si no fos jo 'l *Pallaringas*,
 'l *Noy tendre*, 'l *Lloro-blanch*,
 'l *Sigró*, 'l *Pinxa-melindros*,
 'l *Noy ros* y 'l *Cap cigrany*,
 ¿com farian aquells *suellos*
 de *gacetilla* tot l' any?
 Fes favors á periodistas...
 ¡Guillém... Ve un municipal!

LLUÍS G. SALVADOR.

GANTARELLAS

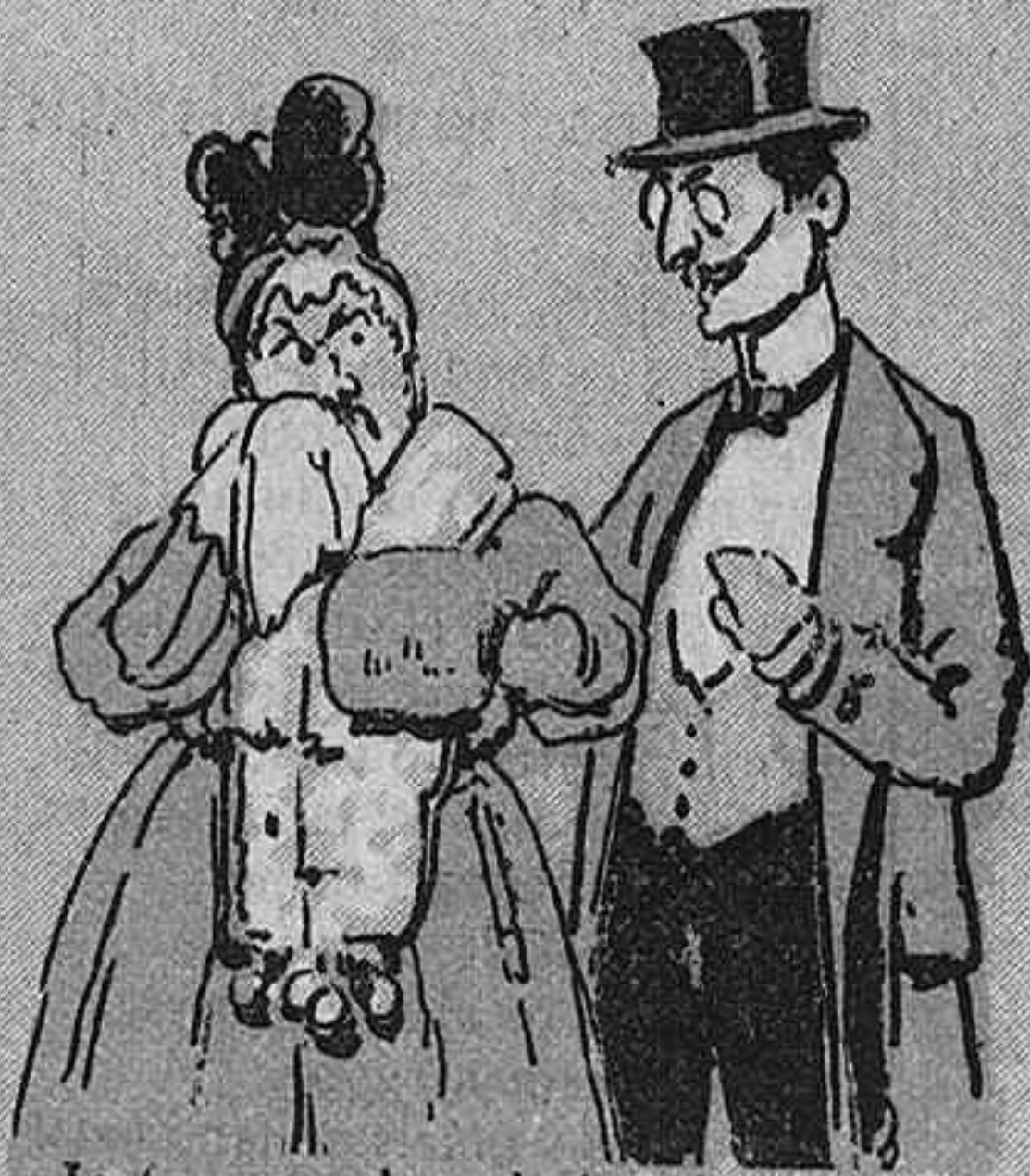
La dona es com lo licor:
 es bó al moment de tastarse;
 pero si se 'n fá molt us
 arriba que també cansa.

Ab tú casat ja sería,
 puig t' estimo ab ánsia loca,
 pero 'm repugna 'l pensar
 que ta mare 'm será sogra.

ENRICH BOSCH Y VIOLA.

LO GAIXAL D' UNA SOGRA

QUENTO VIU,
per CUCHY.

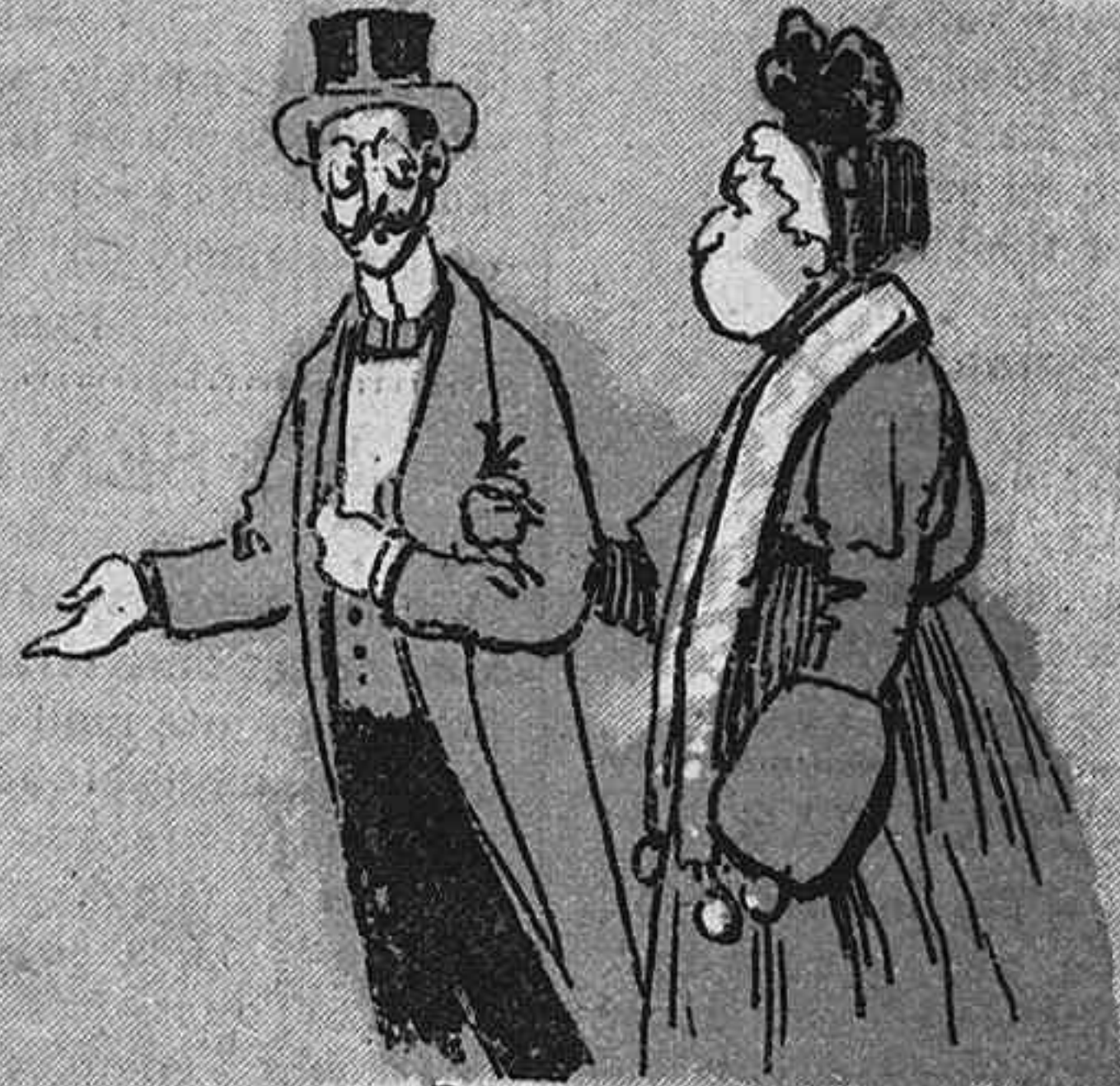
—Jo 'm morol... aixó es inaguantable, sembla que hi tingui punxas!...
—(¡Que mes punxa qu' una sogra!) Creguim, dona; ¡aném á ca 'l dentista!

—Animo, senyora... Una estiradeta y prou!
—No, no 's cansi... ja m' ha passat. (Aquet instrument m' espanta) Aném, Pepito.. aném!

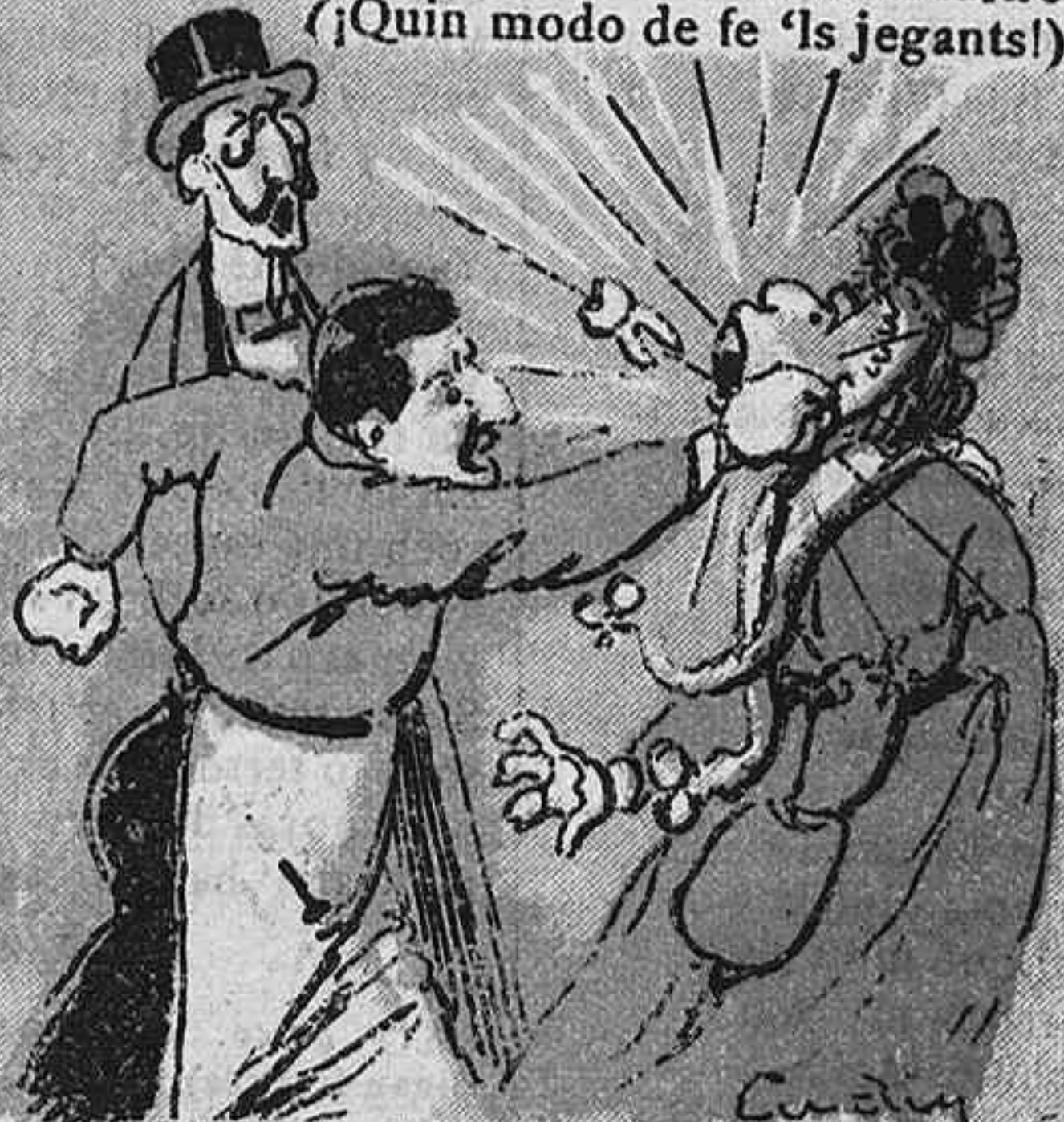
—¿Pero no deya á ca 'l dentista, que ja li havia passat?
—Sí, pero es qu' ara 'm torna... ¡jo 'm morol!

—Donchs, tornemhi nosaltres. (¡Quin modo de fe 'ls jegants!)

—¡Senyora! ¿que no hi papa?...
—¡Bárbaro!... ¡Animal! Quin modo de ficarme la safata al ventre.

—¿Bárbaro eh?... Donchs, ¡tingui!
—(¡¡!!)

LA TOMASA
DOLORA

—(Mon amor primé, en Miquel).
—(Ma sarauhista... la Estrella).
—(Santo Dios... ¿y este es aquel?)
—(Dios mio... ¿y esta es aquella?)

1805

L' estreno del cadirayre

QUE l' Antonet, lo fill de la cadirayre del carrer de 'n Gatuellas es geperut com una dida de fora, (si bè á la inversa) está en la consciencia de tothom; es un axioma que salta á la vista... dels demés.

Y que l' Antonet, á pesar de sa doble qualitat de geperut y de cadirayre, té escrits una infinitat de dramas y un' altra infinitat de pessas, espero que ningú ho posará en dupte, desde 'l punt y hora en que jo, ab aquella serietat pròpia de las circunstancias, juri que vaig soportar durant un' hora y mitja sense desmayarme, la lectura de *La Sangonera*, quadret dramátich, degut á la seva inspirada ploma.

Si jo fos un crítich d' aquells que saben *distinguir*, no passaría per menos que per fer un elogi ardent de *La Sangonera*. Pero ¡ay! las meas insignificants dots, no 'm permeten ficarme en lo vedat de la crítica y 'm limitaré á ser cronista imparcial dels aconteixements...

* *

Avants de tot, dech fer constar que l' Antonet, es poeta porque sí; porque s' ho porta á la *bassa* de las sanchs, com diu molt bé sa mare. Aquesta bona dona, está tan emprendada del seu fill, que segons ella, en Pitarra no va morir de una anèmia, com fa corre 'l vulgo. ¡Va morir de vergonya, al veure qu' havia surtit un que li passava la má per la cara!

Mes ¡ah! lo destí crudel no ha protegit al pobre Antonet! Ademés del gep, te la desgracia d' haver de passejar per Barcelona la seva inspiració al crit de *¡Cadiras per adobar!* baix pena de las *garrofas*. Homero diuhen que demanava caritat pels camins de Tessalia; pero tal volta resulta mes trista la sort del pobre Antonet, obligat á posar mitjas solas y talóns als assientos de la humanitat *doliente*. ¿Ve-yám... quina elevació de pensaments y quina sublimitat de conceptes, inspiraría á qualsevol la contemplació dels *esboranchs* oberts pe 'ls *dallonsas* de la gent prosáica?

Y no obstant, ja 'l veuhen, pobre Antonet! Ab l' una má á la boga y l' altra á la ploma, dona surtida als conceptes que rajan de sa ardenta fantasía!

Aixís fou escrita *La Sangonera*.

* *

Un cop posada la producció en *limpio* y després d' escoltat lo parer d' algunas notabilitats, lo cadirayre, buscá influencias per fer estrenar aquella filla de sas entranyas, en l' elegant teatro de *El Cascabel* societat domiciliada en una espayosa saleta y arcoba de la plassa de Marquillas.

Lo director d' escena, *mancebo* de l' apotecari del cantó, prengué l' obra de bon grat, y prometé qu' ell mateix s' encarregaría del protagonista.

Repartits los papers entre las principals parts de la companyía, com eran lo fill del taberner que en-

rahana palpissot, lo de la tenda qu' á cada cinch minuts fa ganyotas á causa dels nervis; lo nebot de l' herbolari que mira contra 'l govern y que per lo tant s' encarregá del traydor, la principal dificultat estava en trobar las dugas damas que *La Sangonera* requería.

Mes ¡ah! Decididament hi ha una providencia que vetlla pe 'ls genis! Aquesta insuperable dificultat, va desapareixe quan la mare, la propia mare del cadirayre, al sapiguer lo motiu de la desesperació del seu fill, li digué ab aquell tó imperatiu de quan l' enviava al llit:—¡No t' apuris, fill meu! Jo m' ho apendré lo del paper y t' ho diré jo...

¡Admirables explosions del amor maternal! ¡Que no farà una mare per un fill?...

Respecte á l' altra *dama*, la propia xicota del cadirayre, la Tecleta, va encarregarsen ab gran contento de tota la companyía, porque 'l paper exigía escot y la Tecleta escotada valía un imperi.

* *

La paciència de Job ab tot y haver passat á la historia, no te punt de comparació ab la que li fou precisa al cadirayre, per imposar als actors de *El Cascabel* de sos respectius papers.

Lo *mancebo*, director d' escena, no admetia indicacions de cap classe, porque havia treballat á l' *Olimpo*. Lo taberner cargolava mes la llengua, que 'l seu pare als parroquians de la taberna. Lo de la tenda donava cada cop de coll, que semblava que tingués ennuegat un pinyol de préssech y 'l traydor per guaytar al *galán*, girava la cara al foro. Respecte á las damas, la mare del autor, semblava que regatejés cadiras y la Tecleta tenia una entonació tan llas-timera, com si 's trobés devant de un tribunal.

Ab tot; després de mil ensajos; després que tothom va sapiguerse de memoria *La Sangonera* (inclús 'ls vehins de tots quatre vents) l' Antonet, d' acort ab 'l director, va fer posar ab blanch d' Espanya y en lo mirall del vestíbul de la Societat, aquesta somniada inscripció:

¡GRAN ACONTECIMIENTO!

El domingo 6 del actual ESTRENO del cuadro dramático en un acto y en verso:

© *La Sangonera* ©

original del aventajado joven D. Antonio Galleda (á) *El Cadirayre*.

* *

Altra ploma mes ben tallada que la meva, descriuria admirablement l' animadíssim aspecte que presentavan los *salóns* de *El Cascabel* lo día d' autos.

Totas las criaturas del carrer de 'n Gatuellas, se havían donat cita en lo local social, acompanyadas de las respectivas mares. D' aixó se n' havia cuydat lo cadirayre en persona. L' altra meytat de la *plata* 's componía de las mossas del vehinat, desitjosas d' assistir á un «estreno» per lo que de misteriosa

té la parauleta. D'invitarlas, n' havia basquejat l' autor mateix, desitjós de que Vénus estés present al triomf de Talsa. Finalment, en quibit pe 'ls recóns de la sala y á peu dret, 'l sexo fort, compost d' amichs mes ó menos lleals del cadirayre, esperava ansiós l' hora... ¡en que la xicota d' aquet 's presentés escotada!...

Soná un timbre; va parar per un moment la cri-doria de la canalla, qu' á falta de música millor, constituí la sinfonia y va aixecarse magestuós lo teló, mostrant á la vergonya pública, la primera escena de la creació de l' Antonet.

Fins á mitja representació, la obra va anar alló que 's diu, com un *tranvia*. Lo públich va riure en gran, com no podia menos de ser, tractantse d' un quadret dramátich desempenyat per tals actors. ¡Sobre tot, l' escot de la Teclata, no 'n tenia pochs de miradors!...

Pero á mitja representació, un imprudent pinyol de dátil, vingut no se sab d' ahont, va tocar de plé á plé lo desnú de la hermosa actriu y rodolant per demunt de sas convexitats naturals, aná á perdres pitrera avall... La Tecla, esverada, lleusá un crit al sentirse aquella fredor y creyent qu' era una sargantana, no feya mes que xisclar y signarse 'l lloch ahont tenia 'l reptil, fins que 'l *mancebo*, mes atrevit que 'ls altres, ficá sos dits en lo lloch designat y tregué victoriós, l' ignocent pinyoll!

Mes ¡ahl las passións dels homes de geni, son verdaderament salvatjes. Lo cadirayre al veure desde 'ls bastidors, com los dits d' un altre home se introduhían en los recóns castíssims, ahont ell sols hi havia pogut penetrar en alas de la imaginació, perdé 'l mon de vista y sense recordar qu' estava

jugantse en aquell moment son porvenir literari, 's precipitá demunt del *mancebo* y torturat per la serp dels gelos, li ventá tal cop de puny en miij del rostre, que obertas de bat á bat las aixetas del such vermell, quedá lo traje del actor fet un domás. Mes com aquell no era manco, va tornarli la pilota, posantli la *motxila* feta una llástima. Naturalment, la cadirayre no pogué veure en calma que maltractessin aquell gep, criat en sas entranyas, y xisclant com una furia 's llensá demunt del *mancebo*. La Teclata, en cambi, comprenent la bona intenció del xicot, al tréureli la suposada sargantana, prengué 'l seu partit. Y aquell escenari, teatro de Talía, quedá convertit en un camp de Marte.

¡Sort de que 'ls restants autors de la companyia, uns portats per l' amiat y 'ls altres... per abressar á la dama jove, van intervenirhi y van separar als dos rivals y á las dugas actrius, mentres que 'l teló queya pausadament en miij del xiu-xiu de la concurrencia!...

*
*
*

Crech inútil dir que "La Sangonera" ja no va acabar-se. L' actor no volgué que continués la representació. Y en honor de la vritat, dech dir també, que 'l *mancebo* va negarse á treballar.

L' Antonet recullí son manuscrit y ara está llimantlo per presentarlo á una empresa formal, convensut de que ab aficionats no 's pot anar en lloch.

En quant al *mancebo* del apotecari del cantó, segueix sent 'l *niño mimado* de *El Cascabel*, ab la circumstancia de que ara la Teclata es la dama jove de la companyia, y xicota seva per anyadidura. L' Antonet darrera la Gloria, ha ben perdut l' Amor!

En cambi, ella diu qu' está tan emprendada del seu nou promès, que beneheix l' hora ditxosa en que un pinyol de dátil, fou la causa de que uns dits trpassers, la possessin en lo camí del art.

¡Y fins diu qu' ara permet l' efecte... sense la causa!

M. ESCRIU FORTUNY.

Badalls de griva

Si trobante en una reunió vols que parlin de tú, vesten. Está probat.

Dat cas que poguessim saber tot lo que volguessim, jo sabria menos qu' ara, puig que hi après moltes cosas sens' volguer.

UN A. VENDRELLENCH.

TALONARIS

PERA

apuntacions del sorteig de Nadal

Magníficament litografiats é impresos á dugas tintas, ab l' alegoría de la Fortuna.

Los de 100 fullas, á 80 cénts.

" " 50 " á 50 "

VENTAS AL PER MAJOR Y MENOR
LITOGRAFIA BARCELONESA

— DE —

RAMÓN ESTANY

6, Carrer de Sant Ramón, 6.--- BARCELONA.

Als senyors corresponsals de LA TOMASA, llibreters, kioskos y demes punts de venta, se 'ls farà lo desquento acostumat.

Es indispensable este Resguardo para el cobro

LA GRAN NECROPOLIS. L' amo deis morts. (Y ara, senyors del *Diluvio*, no siguin mal pensats. Encare que en lo fondo s' assemblin, aqueix flavió no té res que veure ab aquell tal *Raccionero* tan conegut de vostés. Lo nostre... ¡pica mes alt!)

Llopert

UNIÓ REPUBLICANA. La primera Junta. Cordialitat de relacions.

Sort qui l' ha!

¡Capritxo!

CASATS y casadas...
fadrinas, minyóns!...
las sorts ja están dadas
no hi ha apelacions.

Surtint de l' armari
al neixer, l' infant...
ja porta 'l violari
escrit per devant.

Duhén 'is felissos
una flor... per dot
y altres infelissos
un trist escardot!

Ab estrella neixen
'ls afortunats
y altres apareixen
gayre bé estrellats!

Pe 'ls uns, es la vida
cadena de flors;
pe 'ls altres es mida
curulla, de plors.

Y en va es que s'hi oposin
la cosa va així: [gosin
-¿Hi ha sort? Donchs que
-¿No n'hi ha? Donchs [pa-
Darrera la vida [ull
tot s' acabarà;
y entretant no 'ns crida
la tomba... ja gosá'!

¡Sort qui l' ha!

Per pega ben pega,
la pega de 'n Bay...
¡Fa vint anys que brega
sens por ni desmay!

Primer la quitxalla
cinch noyas y un noy;

lo vell que may calla
(no 'l vol dú á sant Boy).

Després ve la dida,
lo llogué de pis,
la dona tulida
y 'n Bay malaltís.

De nit ni de día,
no sab qu' es descans
y mes trascaría
si tingués mes mans!

En cambi á la escala
de 'n Blay, pis primé
s' hi está la Pasquala
ab un, que manté.

Regalats 's veuen,
go:ant día y nit,
y á mes, sovint treuen
rifas de Mad it.

A n' aquets 'ls sobra
ditxa y benestá...
¡l' altre sempre es pobre
ab tant treball!

¡Sort qui l' ha!

Jo conech un mestre
¡pobre senyor Pons!
qu' un' altre mes destre
no hi es pe 'ls minyóns.

Fa escriuir la ciencia
que té dins del cap
y en quant á paciencia
no se 'n troba cap.

Si us passa un apuro
recorreu á n' ell
sense por, jo us juro
que us dara un consell!

Tan bella persona,

qu' un' altre no n' hi ha,
en mes d' una estona
no ha pogut menjá.

Y en cambi en Pau Gurri
qu' es tot un cap-vert
ab empelts de murri
y un ase complert.

Si un negoci toca
li surt á dret fil.

Si un duro col-locá
n' hi pervenen mill

Per un, l' existencia
es riure y gosá ..

¡Per l' altre la ciencia
no té un mos de pál!

¡Sort qui l' ha!

Donzella mes bella
que la honrada Sió,
quan era donzella
no 's trobava, nó!

Mes va enmaridarse
ab un del Valés,
que va fer la farsa
mentres fou promés.

Quan d' ell, la va veure
s' torná gandul
dat al joch y al beure
y á l' art del taul.

La Sió, tan bella,
tan bona y fidel,
va tornantse vella
ab tants g'ops de fel.

Y en cambi la Rosa
que sembla un pecat
lleija y vanitosa
fa poch s' ha casat

y l' home la tracta
sumís y placent
mentre ella ab un tracté...
¡encare s' entén!

La Sió, no es ditxosa
perqu' ell se 'n hi va...
y en cambi la Rosa
lo té á dins la má...

¡Sort qui l' ha!

De cassos com eixos
jo 'n sé cents y cents,
que son 'ls mateixos
ó son diferents!

La sort es pariona
—burlant l' humá esfors—
de la papallona
que juga ab las flors.

Ni 'ls plans la conmu-
nials prechs's rendeix. ¡hen
ni 'ls càlculs la enclohen,
ni nauta segueix.

Es boja y es cega,
camina al alzar.

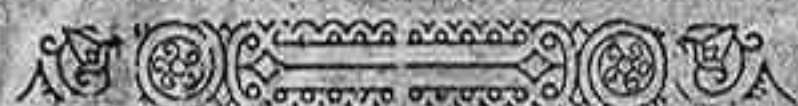
¡Ningú la doblega!
¡Ningú 'n pot comprar!

¡Jofelís qui intenta
sitar son camí!
Sols càlculs esventa
y d' ells dona fil!

Es empresa vana
vo'guerla lligá'...
¡de la rassa humana
es l' etern tirá!

¡Sort qui t' ha!

M. RIUS & C.

¡ATENCIÓN!

HA SURTIT lo millor y lo mes higiénich
licor de tots los coneguts, en qual elaboració
no hi entra gens ni mica de alcohol.

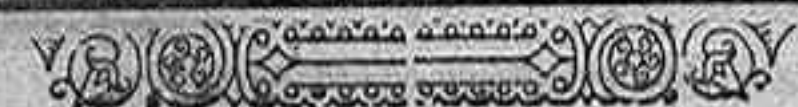
IREI IREI IREI

es lo nom del nou licor, que ha de beure tota
persona de bon gust y amant de la salut.

De venta en tots los cafés y establiments de begudas

Fabricant únich: SAULEDA

=Llussá, 3-MANRESA=

TEATROS

LIRICH

SOCIETAT CATALANA DE CONCERTS

Dijous passat y diumenje s' efectuaren los segon y ter-
cer de la última série, ab programa bastant escullit, ja
que hi figuravan composicions de Beethoven y Wagner,
deixant ben probada per sa labor notable, la perina del
mestre Crickboom com á eminent director, digne de
figurar junt ab los de mes renom universal.

En dits concerts hi debutá lo célebre violinista Isage,
que demostrá ser justa la fama que te alcansada, ja que
com lo nostre Sarasate, domina ab tota perfecció lo ins-
trument que feu célebre al immortal Paganini.

NOVETATS

Finidas ja las moltas representacions del *Tenorio y Nue-
vo idem* efectuadas en tota la setmana passada ab gran

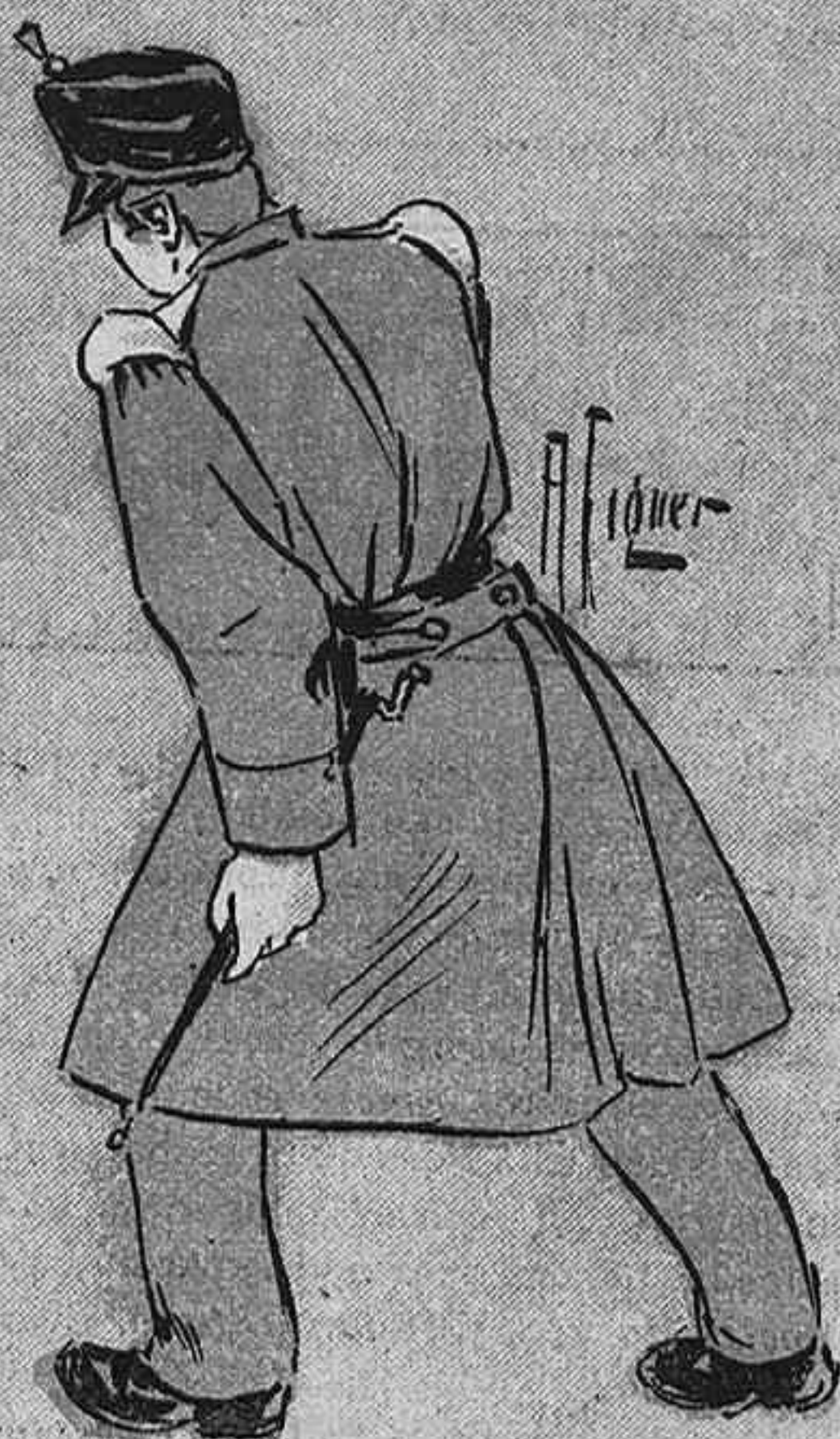
PER QUÉ VAN DEPRESSA?

Perque prenent unas *emprobas*, ha em-pleat tres horas y mitja (tretze quarts) dihentse *casetas* ab l' Arturo.

Perque l' aula 's tanca á un quart d' onze y á las deu y deu, encare jugava á carambolas.

Perque arreglant l' Espanya ab 'l *com-panyero* Pedassets, fa mitj' hora qu' á la *Martima* li han tocat la *rematada*.

Perque á causa de la *Nicolasa* avuy 's quedarà sense *sigróns*.

Perque á la *Central* del carril tancan á las set, y á la *venta* del *Sabre* las ha sentidas, mentres feya la *novena* copa.

contentament, sens dupte del Sr. Muñoz, per lo treball extraordinari que li reportava, s'ha desterrat lo modern repertori de la companyia, entre lo que hi figura lo celebrat drama de Dicenta *Juan José*, quin protagonista interpreta magistralment dit notable actor.

Se vejà dignament acompanyat per la Srta. Constan y los Srs. Espejo y Simó.

CATALUNYA

La companyia Bonazzo-Milzi va logrant en *crescendo* lo favor del públich, y ab la representació de *Orfeo all'Inferno*, coneguda obra de Offembach ab lo nom de *Los dioses del Olimpo*, se pogué convence per la numerosa concurrència que hi assistí, que encare hi ha aficionats al art bufo—sens dupte per la exhibició panterrillesca que ab lo pretext dels deus mitològichs es imprescindible.—

Inútil creyém manifestar que las heroínas de la obra de Offembach, foren las del *cuero de baile*, per lo bullanguero *can-can* que hi ballaren.

Vist l'èxit lograt en dita obra, no seria estrany que lo Sr. Milzi tractés de explotar dit género, donantnos a continuació *Bellas Elenas* y obras per l'istil, amenisadas ab alguna *Donna Juanita* y, si aixís ho fà, la taquilla se lo premià.

GRAN-VIA

A conseqüència de que s'assegura que la present setmana será la última de la companyia d'opereta Giovanini, tots los días s'anuncian *seratas d'onore* (vulgo beneficis) de artistes, contantse entre los agraciats lo del senyor Grossi, efectuat dilluns; mestre-director Sr. Rando, dimars y preparantse lo de la Sra. Galvani pera últims de setmana.

Sentím vivament la determinació de la Empresa en mudar de *troupe*; puig difícilment la companyia que succeheixi a la de Giovanini, lograrà lo favor que ha obtingut aquesta, durant los tres mesos que hi actuat.

Celebrariam no ser profetas.

UN CÒMICH RETIRAT.

¡Ja li deyam al *toca-campanas en cap*, que 'ls Insensats no 's trobaven a cada cantonada!

Aixís ho ha comprés sens dupte, *el propio cosechero*, tota vegada qu' en lloch de respondre ab aquell tó agressiu y terrorífich; ab aquell ayre de *perdona vidas* que 'l caracterisa, abaixa velas y fuig d'estudi, com may ho havia fet!

Y es que, aquestos *matatxins* de la ploma, no mes son forts ab 'ls débils!... Pero quan troban qui, a pesar de ser un industrial, sab *repicarlos* degudament 'l *pandero* y sab posarlos las peras a quarto, desapareix l'escriptor, s' amaga 'l *polemista* (?) s' esfuma «O terror d' os mares» y... ¡cama ajudeume!

Aixó sí; al fugir tiran tinta com 'ls pops. En lloch de donar rahóns, donan... *dejeccions*. En comptes de sincerarse devant dels seus lectors... ¡s' hi embrutan!

Enhorabona!... Vagi de gust y qu' aprofiti als babaus que no ho saben entendre!

A nosaltres aquest *joch per taula*, ni 'ns sorprén, ni 'ns dona cap cuydado. Y en probas de que 'l preveyam, torném las *dejeccions* a la seva procedencia y fem constar no mes:

1.er Que no ha sigut refutat res de lo que deyam a propòsit del tres *despropòsits* fets posar per l' adroguer al peu d' una instantánea de la *xacolatera*, ensarronant tontament al públich.

2.on Qu' encare estém de la mateixa manera sobre 'l verdader motiu de que l' adroguer y 'l minyó de la... *dallonsas*, no anessin a veure al *Papa*.

3.er Que 'l *republicá* Sr. Roca y Roca, no ha obert la boca, per dir si segueix aprobant que 'ls seus representants, torsessin l' espinada devant d' una *monarquia*.

y 4.art Que l' *home de las dugas naturalesas*, no 'ns ha explicat per pessas menudas, com es que *predica romansos y ven vinagre* desde *La Campana y La Vanguardia* respectivament.

Respecte a somnis... ¡que continuhi somniant truytas, qui creu qu' ab tal corassa de... *llauna*, y fugint aixís d' estudi, continuarà *encerant* al públich, y arribará a ser un *idol de las masses* (?)

Y un' altra vegada, que s' ho rumihi una mica avants de escriure... *petulancias*, y avants d' embolicarse ab qui es, mes dur de pelar de lo que 's creu!...

Ah... ¡y espressions al adroguer y al minyó de la *xacolatera*!

Lo día primer del corrent mes, lo nostre amich D. Vicens Badias Puyal va contraure matrimoni ab la distingida y hermosa senyoreta D.ª Avelina Ballel Codolar.

Desitjém als nuvis, una interminable lluna de mel.

«Moscas d' ase» titula *La Barretina* una secció en que s' ocupa de la *tarantela* qu' hem fet ballar als *toca-campanas* y de las *xirigotas* ab que l' *home de las dugas naturalesas*... intenta desviar lo ridícul que li ha caygut a sobre.

«¡Moscas d' ase!» Ara veyeu quina gracia tenen aquets entremaliats *xucla ciris*!... ¡Totas se las pensan!

Ab tot, acceptém, com enrahonada, la denominació de *La Barretina* y confessém gustosos que ningú com las *ratas de sagristia*, sab batejar las cosas, a causa potser de la mateixa práctica...

Las nostras *moscas* (qu' als *toca-campanas* 'ls hi fan l' efecte de *moscas de Milán*) per surtir a la Rambla del Mitj, han de passar precisament pe 'l carrer de Barbará y allí en la redaccio del company *carcunda* fan la primera estació—las olivetas com si diguessim!—en la sabrosa pell dels *solípedos* catòlichs...

En quant a nosaltres, ab l' *insecticida Gior* al costat, nos rihém de las *moscas* sigan ó no d' ase, y tant si venen del carrer de Barbará com de la Rambla del Mitj.

Y apart de l' *insecticida*, cónstili també al *eco dels escolans*, que... ¡sabém espolsarnos las moscas!

La «Unió Republicana» ha quedat trencada definitivament.

La *trencadura* ha tingut lloch a casa del doctor Ezquerdo. Sempre ho haviam dit; ab 'l doctor Ezquerdo, esquerdada segura.

Perque val a dir la vritat; no sols ell, sinó tots 'ls jefes republicans, en nostre concepte, fa molt temps que fan soroll d' esquordats.

Traduhim d' un diari d' aquesta capital, que un regidor d' una població vehina, portat de la mes santa indignació pronunciá l' altre dia las següents paraulas en la mateixa casa comunal:

—«Aixó sembla una colla de llad... may s' havia vist aquí un Ajuntament que rob... tan á la descarada. Si 'l governador civil enviés un delegat á l' administració de consums, 'ns agaf... á tots y 'ns enviava á pres... per tota la vida.»—

¿Qué 'ls semblan aquestas parauletes en boca d' un de l' olla?...

Per ma part, crech qu' á confessió de part... ¡relevació de proba!...

Y afegeixo...—¡Esguerrats cap á Sans!

Notifican de Lleyda, que las nóminas dels empleats d' Obras Públicas d' aquella provincia, corresponents al mes actual, han anat á parar á Lugo y... *vice-versa*.

Aixó demostra que 'n Navarro Reverter ja no sab lo que 's pesca.

Ab lo qual 'l *Mónstruo* pot exclamar:—*Ya somos dos.*

Y en Beranger, pot dir:—*Ya somos tres.*

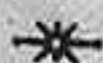
Y 'ls restants:—*A mal de muchos, consuelo de... ministros.*

Las estátuas de *Don Jaime 'l Conquistador* y de *Fivaller*, qu' adornan 'ls pórtichs de la Casa Gran, han experimentat una bugada de consideració.

¡Llástima de llexiu y de sabó! ¡Malaguanyat per fora!

¡Per dintre 'l voldriam!

¡Quina vergonya! 'L port de Barcelona costa mes que fet d' or...

y en jorns de tempestat las naus s' hi perden quan arriban á port!

Suposo que ja están enterats de que en Mac Kinley ha surtit elegit president dels Estats *Humits*. Y suposo que també estan al tanto, de las intencions del *tocinayre* en cap...

No obstant; la gravetat no está en la elecció del president, sinó en lo corolari d' aquesta, ó siga en la probabilitat de que 'l nomenclament de ministre de Negocis estrangers, recaygui en lo célebre mister Sherman, aquell *hispanófono* que va tractarnos de «párias» y de «bárbaros.»

De manera que ab tal ministre de Negocis, mal *negoci* se 'ns prepara pe 'l porvenir.

¡La llástima es que no hi hagi un Prim al frente dels destins d' Espanya!

Que en tal cas qui faria un mal negoci, seria 'l ministre dels *idem* norts-americanos.

Ell si que podria dir.—Tinch 'l negoci molt brut.

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dia 9 d' aquest mes)

1. Lo Timbaler del Noya: No m' agradan prou.—2. Un pescador de Canya: Id.—3. J. Samoc: L' hauria d' escursar
- 4. F. Gironella: Está bé—5. Joseph Prats: L' últim geroglífich.—6. Cintet Torres: La creu.—7. Paulito Faluga: No puch servirlo.—8. Una aficionada: Id.—9. Modelo: Fal-

- tan las solucions.—10. Joan Soler de Ferrer: Anirá lo darrer geroglífich.—11. Angel Práctich: No va prou bé.—12. Tarrassa: No serveix —13. Un Constantinopolitana: Los epitafis arribaren tart.—14. Pepet de Catalunya: No m' agrada.—15. J. M. V.: Publicarém la primera xarada.—16. Cleto Simia: Los vam rebre tova de temps.—17. Francisco Robledo: Es infernal.—18. Antón Monteys: Id.—19. Antón Santaló: Id.—20. Pepito Valls: Id.—21. Estel de la Qua: No 'm convé.—22. Paquito S. L.: Id.—23. Joseph Roig y Cisa: Aniran alguns impossibles.—24. A. C. S.: No hi ha prou salero.—25. Errat: Va bé.—26. Pat, Per, Pitu: No va.—27. Joan Butxí: Id.—28. F. Franquet: Id.—29. Sanch de Cargol: Adm's «Mon destí».—30. Lluís S. Pernil: No puch aceptarho.—31. R. Morriñi: L' epigrama esta bé.—32. Baldufeta: Manseja.—33. Pepet Saremañic: M' han assegurat que lo que m' envia no es de vosté. ¿Es cert que va *escamotejar* un sonet del almanach de «La Tramontana»?—34. Amico de tothom: Si continua sentho tan malament, hauré de retirarli la meva amistat.—35. Joan Olluga: Torní á enviarla, sense descuydarse la solució.—36. Cabo de Cornetas: La solució ha de ser paraula catalana.—37. Jaume Alsina y Comas: No va.—38. J. Santamaria: Anirá.—39. Un menja-pá de Premiá: No 'm fan lo pes.—40. Jaume Alsina y Sant Domingo: Id.—41. J. Martell y C.: Anira 'l rombo.—42. J. M. Pinós: Esta bé.—43. Amichs dels Aucells: Es incorrecta.—44. J. Aubert M.: Id.—45. Joan Rocavert: Publicarém lo geroglífich. Prench bona nota de lo que 'm diu.—46. Joseph Campaña Colomé: No 'm serveixen.—47. M. Palaos: Molt bé.—48. P. Colomer: No m' agrada prou.—49. Marquillo: ¡Al cove!—50. Un aprenent: Aceptat.—51. R. Nonilo: Son molt defectuosos.—52. Arcadi Priu: No acaba de satisfirme.—53. Un tranquil: No m' agradan.—54. Joan Vilargunté: He insertaré casi tot.—55. Joseph Ferré y Gendre: No 'm satisfi.—56. Un aficionat de Premiá: Es dolent.—57. J. Piñña: Esngui bonet... pero 'ls seus geroglífichs no m' agradan.—58. P. Perico Nasde-Mico: Efectivament, no las hi rebudas. La que m' envia aquesta setmana l' ni publicaré si la llima, de manera que no contingui dos quartetas seguidas, ab consonants iguals.—59. Pere Salóm: Admés.—60. Migarrinya, Pastetas y C. de Tarrassa: Lo logogrifo.—61. P. Pet: Lo problema.—62. P. F. «Suscripto»: Una xarada y l' últim epigrama.—63. J. Font: Lo problema.—64. Noy de Tarrassa: Massa senzills.—65. J. Malet Capella: ¡Al cove!—66. Carn d' all: Insertarém la primera xarada.—67. Ribosa: No mes li accepto lo sext. porque ja vaig manifestar que acceptaría sols un trenca-caps de cada remesa, á fi de no carregarme d' original.—68. C. de Pere Botero: Va fer tart.—69. Domingo A. Casals: No es aprofitable.—70. Asic Sumiam: Id.—71. A. de Rosés y A. Roca y Anseim de Mateo: Id.—72. D. Ferrer: Id.—73. Antón P.: Id.—74. Pepet Panxeta: Id.—75. Quimeta y Maria: Anirá la segona xarada.—76. Rapevi: Está ben versificat, pero no 'm fa 'l pes.—77. Antonet dels Cistells: Aquella figura no es la d' un florero.—78. Mohamet-el-Mauric: ¡Tiremhi un vel ben espés!—79. J. Avelta: ¡Tiremhi un altre!—80. R. Ladetoba: Publicarém la estrella.—81. Manuel Molins: Lo geroglífich.—82. Ex aprenents de ca 'l Camas-y-ulls: No es publicable.—83. J. Valls Llusas: Insertaré la conversa.—84. Un émulo de Prim: La *idem* primera.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI
PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.. . . .	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

LITOGRAFIA BARCELONESA

de Ramón Estany

6, Sant Ramon, 6.—BARCELONA

PRESENTAGIÓ...

L' hereu Quirse Trapadella
y la Tuyas del Hostal,
de lo mes granat y curro
del poble de Setmanat
y als quals, si Deu vol, diumenje...
¡ls tirarán trona avall!

SECCIÓ DE TRENCA - CLOSCAS

XARADA

== Al improvisat xaradista ==

K. TACLISME

Molt senyor... seu y á mes molt conegut á casa seva.

(Ja que jo no sé qui es, ni si es mascle ni femella).

M' he enterat *quart dos* xarada y he quedat com fet de pedra al observar que ab no poca barra y moltes tragaderas me demana, com si res, li deixi la bicicleta.

Vosté no es tonto ¡jo 't flich!

¡es mes viu qu' una centella!

y demostra que la sab bastant llarga... ¿De manera

(¡ay carat!) que perque té *tersa quarta-quinta-sexta*

d' aná á veure *sis dos* tia y fer una excursioneta

al objecte d' ahorrarse rals, potingas y otras hierbas sens mes ni mes 'm demana lo meu trasto?... ¡Quina femal

Apart *quart tres sans* façon que té, dihentme, ¡ah trapalla! que al tornarla no sab si estaré ó no ben sencera.

Miri, escolti, ja que 'm *hu-segona* ab tanta sanch freda (si be no sé qui es vosté)

li diré ab tota franquesa: Lo tal moble es sols per mi

y per *tres Sis-quart-tercera*. puig cada dia jo vaig

(y si no hi vaig jo, hi va ella) á portar fervents á la *Hu-*

quarta-terça-quinta-sexta una *prima-quart-tercé*

per complí una prometensa, la imatge está en certa *tres*

girada-quarta-postrera y 'a cuyda de colocarla en l' altar una donzella

molt amable y molt simpática que canta com un *primera-*

sexta quinta. Per lo tant ja ho sab; si vol bicicleta,

sense fer tants compliments, vagi al carrer de Valencia,

sis tres vora d' una tot.

qu' es d' un tal *Segón-tercera*, y trobará un *Club-ciclista* ab la mar de bicicletas, propietat del mateix *hu-dos-tres-quart*. y, per deu pelas ó pe 'l *dugas-terça-cinch* que convinguin, sense treva, li llogarán la que vulgui ja que n' hi ha de totes menas... Jo en son lloch així ho faria y á ningú *hu-dos quinta-sexta*.

E. PI. FANI

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 427

A la litografia de en Ramon Estany, envío aquestas ratillas per mes que sembli estrany. Com soch aficionada á las cavilacions, al rebre LA TOMASA ja tinch las solucions. De nom me dich *Eulogia*... y aixis está probat que al rebre LA TOMASA tot queda endevinat.

Una SUSCRIPTORA.